

Хто такі “шістдесятники” ?

Українська культура в період
«розвинутого соціалізму» та кризи
радянського устрою.

“У багатьох із нас одразу після ХХ з’їзду було багато наївного, рожевощого оптимізму, телячого ентузіазму, багато було ілюзій, побудованих на піску”

Іван Світличний

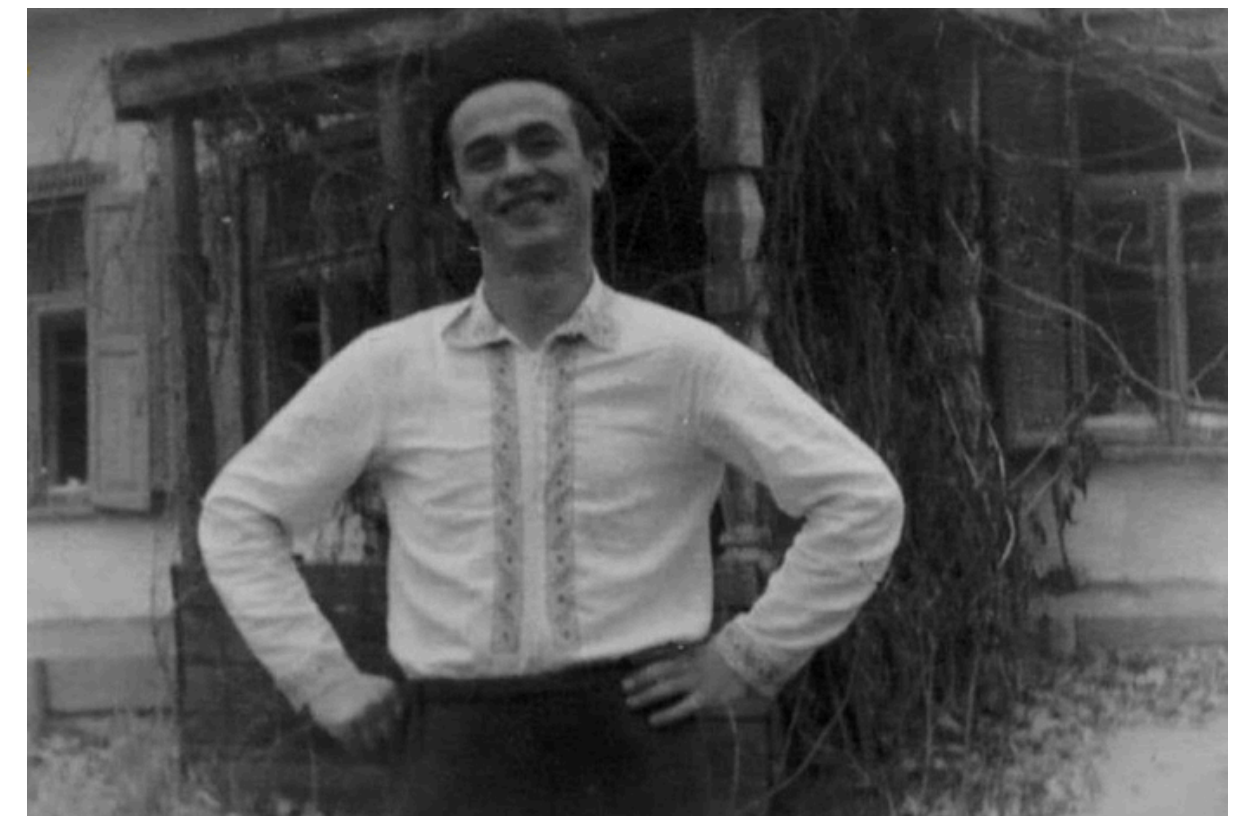

“... після того з’їзду дух оновлення й сподівання на краще життя охопив усі покоління”

Микола Вінграновський

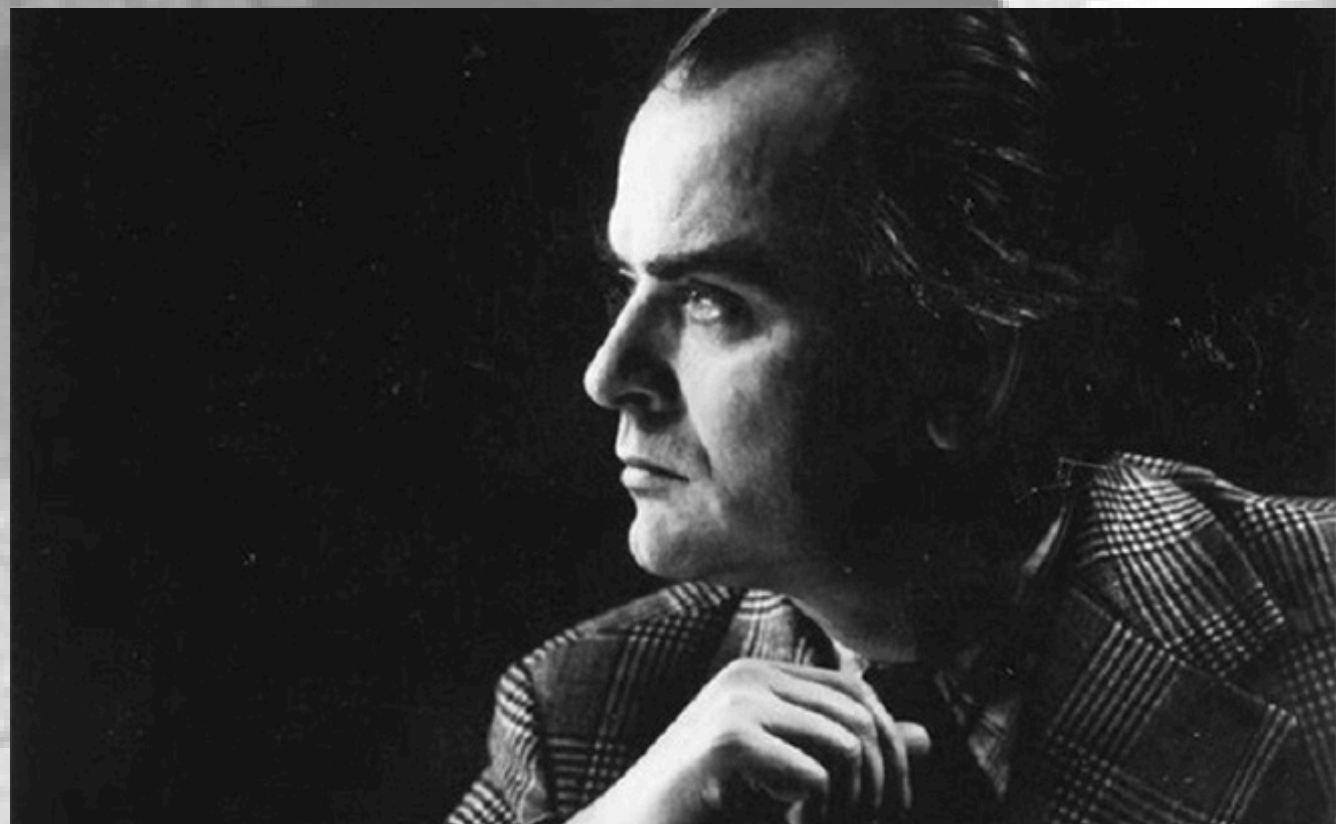
“...Сталін не зійшов на п’єдестал, не люди поставили його, а він сам виліз - через віроломство, підлість, виліз криваво і зухвало, як і всі кати... прижиттєва слава і обожествлення стають посмертною ганьбою”

Василь Симоненко

Демонтаж пам'ятника Сталіну

Дмитро Павличко - шістдесятник
Герой України

Коли помер кривавий Торквемада

*“...Вони самі усім розповідали,
Що інквізитора уже нема.
А люди, слухаючи їх, ридали...”*

*Не усміхались навіть крадькома;
Напевно, дуже добре пам'ятали,
Що здох тиран, але стоїть тюрма!”*

Дмитро Павличко, 1958

Когорта. Плеяда. Компанія друзів

“Шістдесятники” - письменники, митці, перекладачі, науковці, котрі розпочали активну діяльність на зламі 1950-х і 1960-х років.

“Шістдесятники стали шістдесятниками, тому що це була когорта людей, об'єднаних між собою спільними переконаннями, боротьбою, чесністю. І вони дуже любили одне одного. Так, як поважали, к підтримували одне одного шістдесятники, я не знаю іншого такого покоління”

Ліна Костенко

Євген Сверстюк про “шістдесятників”

Запорізький
Національний
Університет

*“...Серед ознак шістдесятників я б поставив на **перше** місце юний ідеалізм, який просвітлює, підносить і єднає.*

***Другою ознакою**, отже, я б назвав шукання правди і чесної позиції. В самому шуканні вже є неприйняття і опір. Поетів тоді називали формалістами за шукання своєї індивідуальності. Насправді – за шукання істини – замість ідеї, спущеної зверху для оспівування.*

*Як **третю ознаку** я б виділив неприйняття, опір, протистояння офіційній літературі і всьому апаратові будівничих казарм.”*

Клуб творчої молоді “Сучасник”, 1960 р.

Неформальне об’єднання молоді. Осередок ранніх “шістдесятників”

З одного боку, місцева влада намагалася створити простір для самовираження молодих культурних діячів - але, з другого, не менш активно втручалась в цю діяльність

На час свого закриття об’єднував понад 1200 ентузіастів.

Спадкоємці “Розстріляного Відродження”.

Запорізький
Національний
Університет

Биківнянська трагедія

“Першовідкривачами” поховань у Биківнянському лісі стали члени Київського клубу творчої молоді. На початку 1960-х Лесь Танюк, Алла Горська і Василь Симоненко як члени комісії КТМ, що мала розслідувати злочини «сталінського періоду порушення законності», здійснили візит у Биківнянський ліс.

“Биківнянські могили” - найбільше в Україні місце поховання жертв масових політичних репресій 1937—1941 років

Спадкоємці “Розстріляного Відродження”.

Биківнянська трагедія

Розголос щодо жахливих знахідок у Биківні разом з принциповим небажанням влади визнавати криваві злочини започаткував переслідування та ворожнечу влади по відношенню до шістдесятників

“...Коли б усі одурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів посіріле,
Напевне б, репнуло від сорому й хули.

Тремтять, убивці! Думайте, лакузи!
Життя не наліза на ваш копил.
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил!..”

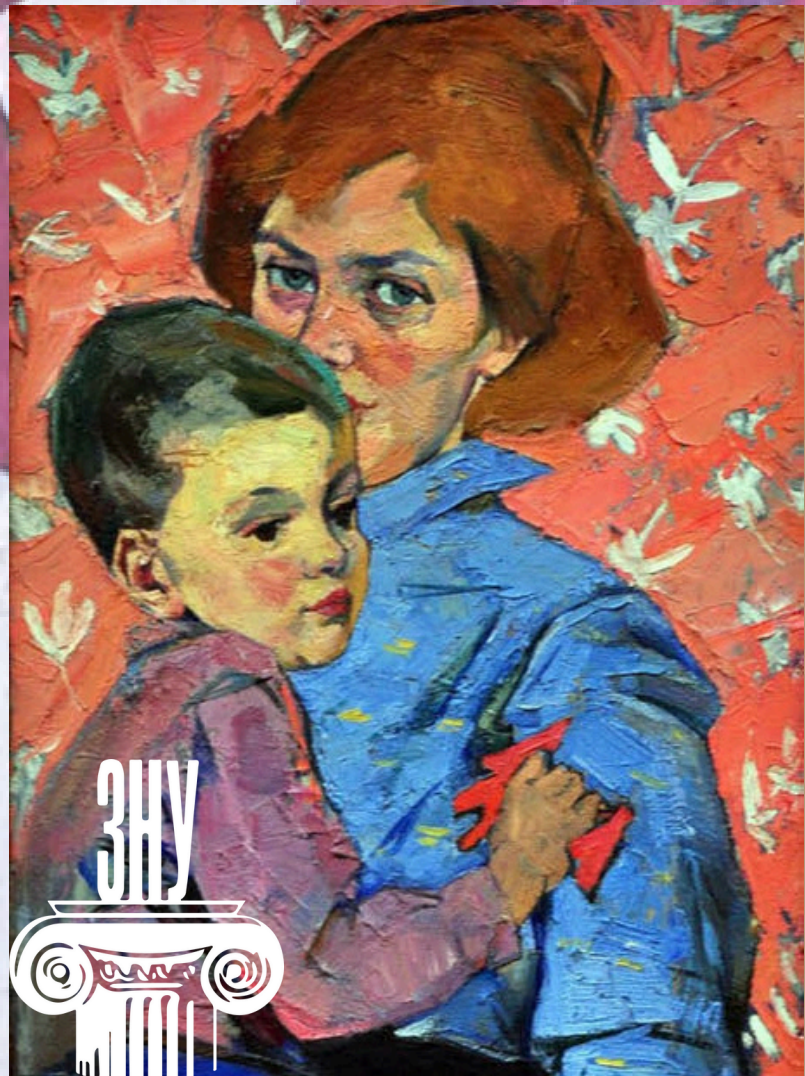
Василь Симоненко (На цвинтарі розстріляних ілюзій, 1962)

Алла Горська

“Є одна дівчина, Алла Горська, два роки як член Спілки - і викладає сама; енергійна п'ятьох! Я б у неї закохався, якби не чоловік її - Вітько Зарецький, уже відомий художник. І все це люди гарячі, з українським серцем!

Лесь Танюк

Вітраж

“Шевченко. Мати”

Опанас Заливаха, Людмила Семикіна, Галина Севрук, Галина Зубченко і Алла Горська

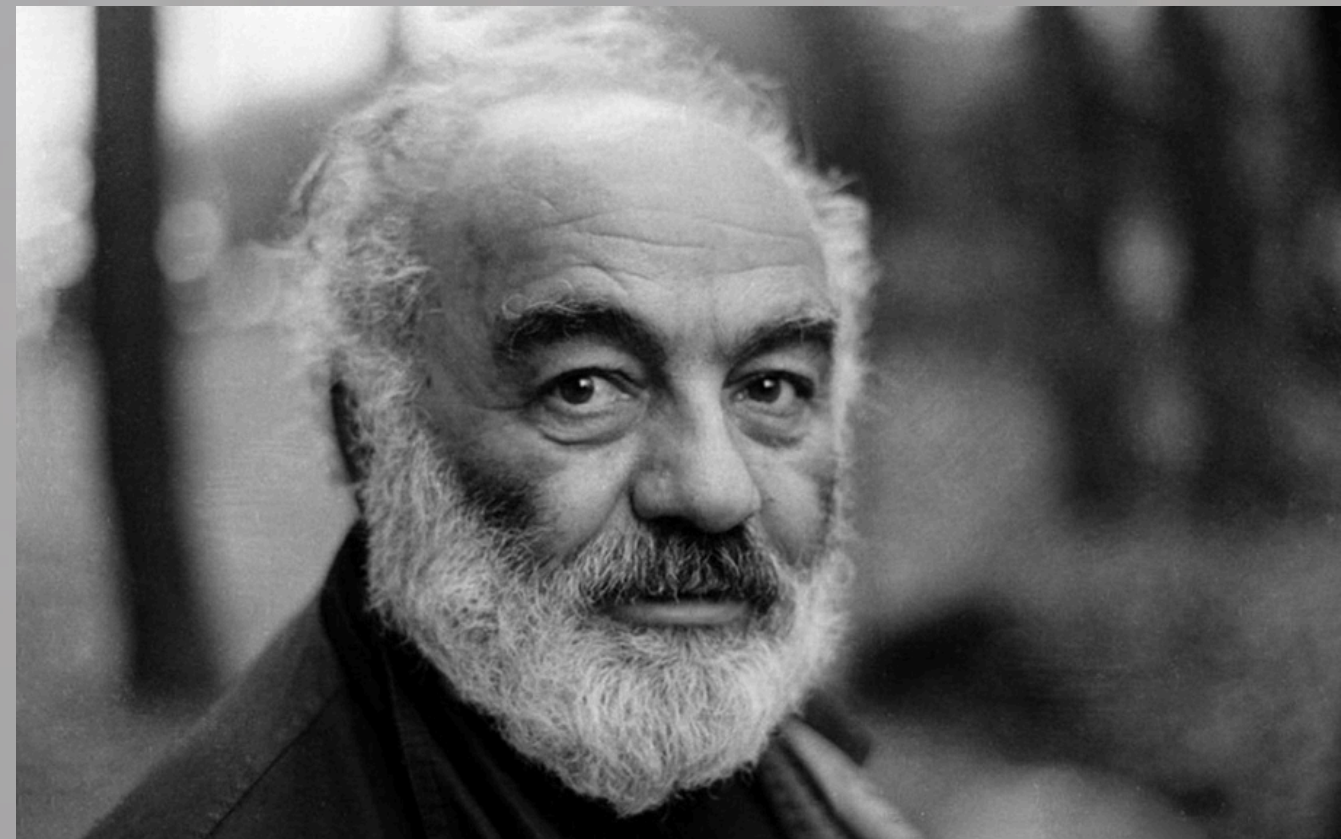
«Возвеличу малих, отих рабів німих, я на сторожі коло них поставлю слово!»

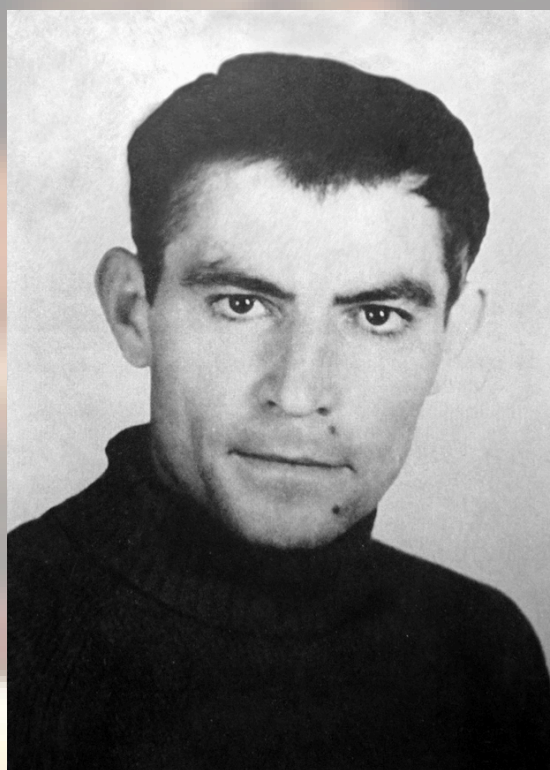
Запорізький
Національний
Університет

Хто проти тиранії - встаньте!

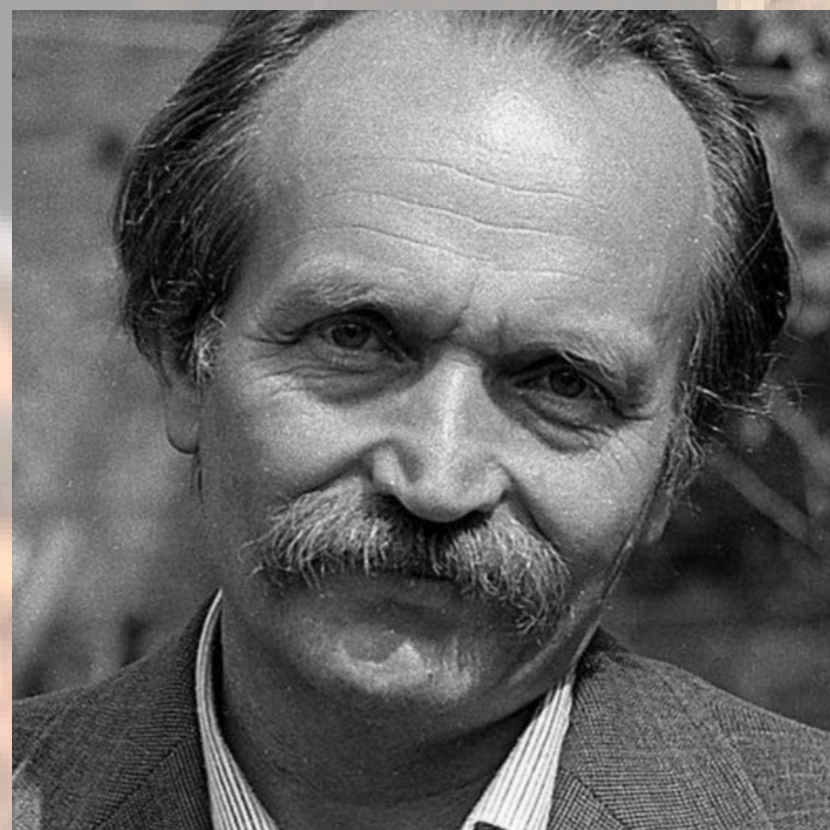
Прем'єра "Тіней забутих предків" режисера Сергія Параджанова стала чи не першим публічним протестом політичного характеру, в епіцентрі якого були "шістдесятники"

Сергій Параджанов

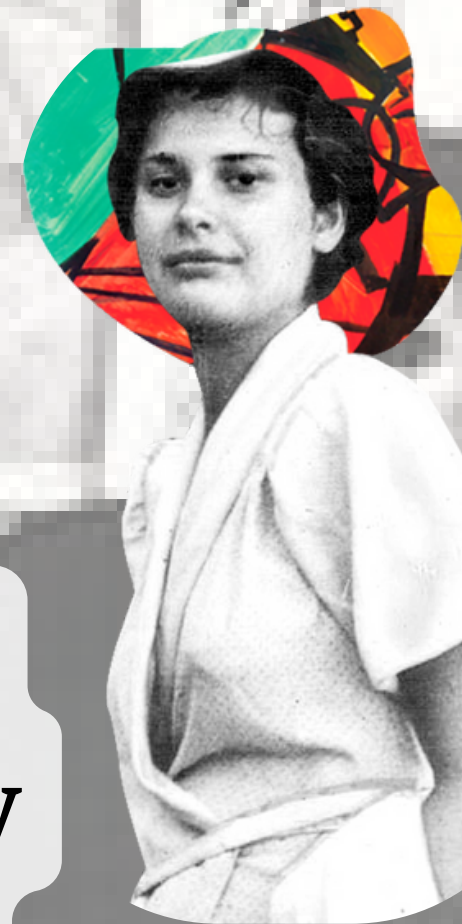
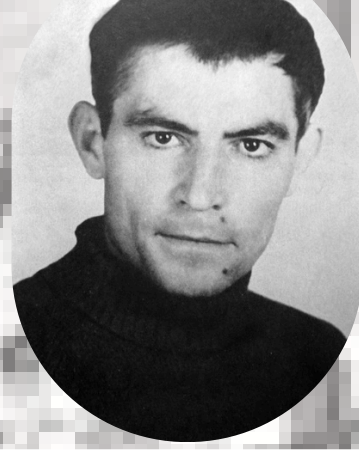
Василь Стус

Віячеслав Чорновіл

Метою акції протесту на прем'єрі "Тіней забутих предків" було привернення уваги до хвилі арештів у колі української інтелігенції

“Шістдесятники” не лише забезпечили історичну тяглість української культури, але й формували рух опору проти імперії. Вони стали ще однією ланкою у багатовіковому протистоянні України російському (радянському) колонізаторові. Внесок “шістдесятників” у відстоювання української самобутності у цьому розумінні неможливо переоцінити.

